

PERSPECTIEF VOOR U & JOU

SGP

TWENTERAND

Verkiezingsprogramma 2022–2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Speerpunten 2022–2026	5
1. Identiteit en Kernwaarden	11
2. Bestuur en Burger	16
3. Veiligheid en Openbare Orde	23
4. Verkeer en Vervoer	27
5. Economie	33
6. Zorg en Welzijn (Sociaal Domein)	37
7. Onderwijs	43
8. Sport, Cultuur en Recreatie	49
9. Leefomgeving, Milieu en Energie	55
10. Ruimtelijke ordening en Wonen	63
Kandidatenlijst	67

Inleiding

► Perspectief voor u en jou

Beste inwoner van Twenterand,

Op D.V. 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Wij hopen dat u gaat stemmen met overtuiging! In dit verkiezingsprogramma kunt u lezen waarvoor de SGP staat.

We zitten middenin een corona crisis. Er is veel ongenoegen in de samenleving. Zorgt het virus voor maatschappelijke onvrede? Of legt corona iets bloot wat in onze samenleving al lang smeulde? We kampen met een bijzondere cocktail van ontevredenheid en zorgen over verschillende dingen zoals het klimaat, stikstofproblematiek, toeslagenaffaire, beschadigde woningen aan het kanaal Almelo de Haandrik, en welke crises en kruizen zijn er al niet meer? Teveel om op te noemen. Dit alles vraagt om perspectief.

‘Rustig te midden van de woelige baren’. Dit is de bekende lijfspreuk van Willem van Oranje. De dichter van Psalm 46 drukt zich nog sterker uit. Hij zegt midden in enorme crises: ‘Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart van de zee’ Met andere woorden: wat er ook gebeurt, wij blijven vertrouwen, wij blijven standvastig. Dat kwam niet omdat ze zich als een soort supermens beschouwden. Integendeel, dat kwam omdat ze geloofden in een almachtige God, Die alles regeert en in Zijn heilzame Woord!

Ondanks vele moeilijkheden en zorgen die er zijn, hebben we nog veel om te koesteren en om dankbaar voor te zijn. Wij zijn blij met de veerkracht van onze inwoners, ondernemers en agrariërs. We moeten er voor elkaar zijn en blijven!

De SGP wil zich vol overtuiging inzetten voor de belangen van alle inwoners van Twenterand, zonder onderscheid.

U bent niet gebaat bij goedkope verkiezingspraatjes en goedkope beloftes. Wat we u wel beloven is dat wij onze verantwoordelijkheid willen nemen en ons voor u en uw omgeving willen inzetten.

Stem Geloofwaardige Politiek. Stem voor Perspectief voor u en jou! Stem daarom SGP. Juist nu!

Jan Jonker

Een nette buurt en genoeg betaalbare woningen

Speerpunten 2022–2026

De afgelopen periode heeft SGP Twenterand zich ingezet om de belangen van u en uw leefomgeving te dienen. Er is veel gebeurd, niet alleen mooie ontwikkelingen maar ook zaken waar de SGP zich (blijvend) zorgen over maakt. Deze zaken zullen ook de komende periode onze aandacht blijven vragen. In dit verkiezingsprogramma worden in elk hoofdstuk veel concrete aandachtspunten genoemd. In dit hoofdstuk leest u een selectie van onze speerpunten.

De vraag is: hoe houden we onze kernen leefbaar en vitaal? Dat kan de gemeente niet alleen, maar dat doen we met elkaar.

De Twenterander bestaat niet, het gaat om uw buurt! De kracht zit in de buurt, want de buurt maakt de buurt. We koesteren al onze kernen: Brui-nehaar, Den Ham, De Pollen, Geerdijk, Vriezenveen, Vroomshoop, Weste-haar-Vriezenveensewijk en De Westerhoeven. Elke kern met eigen karak-ter, maar ook ons prachtige buitengebied. Laten we daar zuinig op zijn. Afbreken gaat immers makkelijker dan opbouwen.

Besturen vergt visie en daadkracht. Daar horen weloverwogen keuzes ma-ken bij. Dat mag wat kosten, maar dat gaat niet zonder een financieel degelijk beleid.

▶ **Koopzondagen**

Onder het bewind van de huidige coa-litie van GBT en CU is er een pilot voor koopzondagen gestart. Deze pilot is zelfs tussentijds uitgebreid ondanks dat een meerderheid zich duidelijk uitsprak tegen koopzondagen in Den Ham en Vriezen-veen. Naast onze principiële argumenten

zijn koopzondagen ook vanuit sociaal en economisch oogpunt niet wenselijk. Druk op ondernemers om hieraan mee te wer-ken moet worden voorkomen. Medewer-kers en vooral kleinere ondernemers mo-gen hierdoor niet in een moeilijke positie worden gebracht.

▶ **Aanpak (geluids)overlast, verloedering en verpaupering**

De SGP wil dat overlast adequaat aan-gepakt wordt. Klachten van inwoners dienen serieus genomen te worden. Of dat nu over een losse stoepregel gaat,

hondenpoep of om andere soorten van overlast. De gemeente dient het welzijn van de leefomgeving te bevorderen. Dit betekent ook dat de gemeente actie moet

ondernemen om effectief de verpaupering aan te pakken. Bijvoorbeeld de oude Rabobanklocatie aan het Manitobaplein in Vriezenveen, het Trio terrein in Wes-

terhaar etc. De SGP wil dat de gemeente meewerkt binnen de bevoegdheden die zij hebben om deze 'rotte plekken' met voorrang aan te pakken.

► **Schone en veilige buurt**

Dat betekent dat het openbaar terrein en groen goed onderhouden moet worden.

Kortom waar het fijn en veilig leven is.

► **Windmolens/turbines?**

De SGP staat voor nuchterheid, haalbaarheid en betaalbaarheid. Bespaarde energie hoeft niet opgewekt te worden. We willen ons niet blindstaren op windmolens, maar onze taakstelling invullen met een flexibele energiemix. We willen verrommeling van het landschap tegen gaan. Het plaatsen van windmolens sluit de SGP niet per definitie uit, maar mag alleen onder zeer strikte voorwaarden. Hierbij moeten de belangen van de omgeving centraal staan. Er zal eerst onderzoek naar de consequenties en verdere gevolgen moeten plaatsvinden op locatie.

Overlast en gevaren m.b.t. gezondheid moeten we onze inwoners niet aandoen. De SGP heeft zich de afgelopen periode hard gemaakt om voorwaarden hiervoor vast te leggen. De SGP zal niet instemmen met het plaatsen van windmolens die nadelige gevolgen hebben op de gezondheid van de omwonenden. Ook overlast moet in overleg met de omgeving voldoende beperkt en voorkomen worden. Dit zal eerlijk en op de situatie gericht voldoende onderzoek moeten worden, voordat de SGP zal instemmen met plaatsen van windmolens. Zie verder hoofdstuk 9.

► **Voldoende woningbouw in alle kernen**

De SGP wil snel vaart maken met woningbouwprojecten om de huidige krapte op de woningmarkt aan te pakken. Er moet nadrukkelijk naar in- en uitbreiding geke-

ken worden. Bij de uitbreidingsplannen hoort een goede en veilige infrastructuur, zodat de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid wordt bevorderd.

► **Goed beleid voor ondernemers en winkeliers – MKB**

Op initiatief van de SGP heeft de Raad een motie aangenomen om een MKB toets in te voeren. Met een MKB toets wordt

nieuwe of aangepaste lokale regelgeving vooraf getoetst op behapbaarheid en uitvoerbaarheid voor ondernemers (o.a. in

afstemming met de BV Twenterand, Het Ondernemershuis Twenterand, Detailhandelsplatform, de ondernemersverenigingen etc.) Wat de SGP betreft moe-

ten hier nog meer concretere stappen in gemaakt worden. Ondernemers zijn van levensbelang voor vitale en leefbare ker-

▶ **Huisvesting arbeidsmigranten**

Op initiatief van de SGP gaat de gemeente in overleg met lokale ondernemers om goed beleid te maken, zodat medewerkers van buitenlandse komaf een ge-

paste huisvesting hebben, zodat zij goed kunnen functioneren. Beleid dat goed is voor de arbeidsmigrant, de buurt en de ondernemer.

▶ **Centrumontwikkeling Vriezenveen / Vroomshoop**

We moeten het centrum, de 'woonkamer' niet laten inrichten door adviseurs van buitenaf. Natuurlijk zijn adviezen welkom. Belangrijker is om de winkeliers en

bewoners van het centrum, maar ook de inwoners van Vriezenveen te betrekken bij het proces.

▶ **Agrarische sector**

De agrarische sector moet voldoende ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. (toekomstperspectief). De SGP wil graag dat onderwijs en kennis ten aanzien van de agrarische sector gestimuleerd wordt.

Concreet dient iedere basisschoolleerling een excursie op de boerderij te krijgen, om zo kinderen bewust te maken waar voedsel vandaan komt.

▶ **Eerlijke behandeling / communicatie**

De SGP pleit voor een zorgvuldige en transparante belangenafweging.

We moeten er voor blijven waken dat inwoners, ondernemers om de tuin worden geleid of aan het lijntje worden gehouden. Alle belangen dienen onderzocht en afgewogen te worden. Exemplarisch was

de zaak rondom het 'pur-huis'. Maar ook de omgang met diverse ondernemers. Dit geldt ook voor de vele ondernemers/winkeliers in Vriezenveen rondom de centrumontwikkeling en verplaatsing van de Aldi.

▶ Oud papier inzameling

De SGP trok de afgelopen periode aan de bel omdat de ROVA de huidige inzamelers benaderde om de inzamelingscontracten van hen over te nemen, zonder gezamenlijk overleg. Op initiatief van de

SGP kwam er een spoedoverleg tussen de gemeente en de huidige papierinzamelaars. Wat ons betreft blijft de oud papierinzameling bij de verenigingen en scholen.

▶ Zwembad

Fijn dat er eindelijk een nieuw zwembad komt. Jammer dat het er nog niet staat. Sneller en goedkoper was vernieuwing geweest op de huidige locatie, waar de SGP voor heeft gepleit. Met de keuze voor nieuwbouw op sportpark Het Mid-den liggen er onnodige grote financiële

uitdagingen voor de toekomst van de sporthal De Stamper en de semi permanente sporthal. Ook zijn er zorgen over de beschikbaarheid van voldoende parkeerplekken en de veiligheid van fietsers en voetgangers van en naar het sportpark.

▶ Financiële positie

De financiële positie van Twenterand is zwak, ondanks dat de huidige coalitie een grote stijging van de lasten voor u als inwoner in rekening heeft gebracht. Er is een extern financieel deskundig rapport (door BMC) opgesteld om Twenterand financieel duurzaam te maken. Noodzake-

lijke keuzes zijn door de gemeente echter niet gemaakt en de gevolgen hiervan zijn vooruit geschoven over de verkiezingen heen. De SGP is vooruitstrevend als het gaat om goede investeringen, maar wil de lasten voor de inwoners en bedrijven zo laag mogelijk houden.

▶ Kortom

Bovenstaande zaken zijn maar een greep uit de vele zaken die ook de afgelopen periode aan de orde zijn geweest, maar ook de komende periode de volle aandacht verdienen.

In de gemeenteraad heeft momenteel één partij de meerderheid. Dat is niet goed voor de bestuurlijke verhoudingen. Ondanks dat heeft de SGP goed kunnen samenwerken en is menig (wijzigings- of verbeterings) voorstel van de SGP aangenomen.

Heeft u vragen, of wilt u graag van gedachten wisselen?

We nodigen u graag uit voor een gesprek thuis of op locatie.

Voor het maken van een afspraak kunt u contact opnemen met Jan Jonker.

E-mail: j.jonker@twenterand.nl

Mobiel: 06 – 229 765 13

**Eindelijk is er gestart met de bouw
van het nieuwe zwembad**

Zondagsrust is belangrijk en goed voor iedereen

1. Identiteit en Kernwaarden

De SGP is een christelijke partij. Wij baseren onze politieke visie op de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Het christelijke geloof is betekenisvol en biedt een hoopvolle toekomst. Het biedt een moreel fundament voor het leven van mensen en voor de politiek. De SGP ziet de overheid als dienaar van God, die zich inzet voor het belang van de inwoners.

► Liefde tot God en elkaar

Liefde is het centrale thema van het christelijk geloof. God vraagt ons Hem lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Een leven volgens christelijke normen en waarden wil God zegenen. Dat heeft het verleden vaak bewezen. Zo te leven is goed voor de gehele samenleving. Tegelijkertijd komt in zo'n samenleving ieder mens tot zijn recht. Daarom staat de SGP voor politiek volgens de Bijbelse normen en waarden.

Het christelijk geloof biedt heldere richtlijnen voor het maatschappelijke leven. In de Bijbel kunnen we lezen hoe God wil dat wij ons gedragen ten opzichte van Hem en ten opzichte van onze medemensen. De SGP vindt een respectvolle om-

gang met elkaar daarom erg belangrijk.

De SGP staat voor een overheid die het welzijn van burgers vanuit christelijke waarden en normen wil dienen. Godsdienstvrijheid en gewetensvrijheid zijn belangrijke waarden. Toch betekenen ze niet dat alle godsdiensten zich op dezelfde manier in de openbare ruimte kunnen uiten. De Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn immers gestempeld door het christendom.

De SGP gelooft dat het een opdracht van de overheid is om Gods geboden inhoud te geven in het maatschappelijke leven. Daarom wil de partij geen overheidsgeld besteden aan zaken die haaks staan op de Bijbelse boodschap.

Concreet

- **Gemeenten moeten bevorderen dat Gods Naam wordt gebruikt zoals bedoeld. De SGP is voorstander van een vloekverbod.**
- **De SGP staat voor trouw en duurzame relaties. Daarom willen we geen bordelen en seksinrichtingen binnen onze gemeentegrenzen.**
- **Het draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en woonplezier wanneer de horeca tijdig sluit. Het streven is sluiting om middernacht.**
- **Geen aanstootgevende reclame.**

- De gemeente betreft kerkgenootschappen bij maatschappelijke vraagstukken.
- We stellen ons terughoudend op bij bouwplannen van moskeeën.
- Doelstellingen en activiteiten van subsidieontvangers mogen niet in strijd zijn met de Bijbelse waarden en normen.
- Ook organisaties met een levensbeschouwelijke identiteit komen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies.

▶ Zondagsrust

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God en elkaar te dienen. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is de SGP principieel tegen (sport) evenementen en winkelopstelling op zondag. Het is een overheidstaak te zorgen voor de randvoorwaarden van de

zondagsrust.

Ook vanuit maatschappelijk oogpunt is het belangrijk om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Als er al zondagsopstelling is, streven we minimaal naar een verbetering van de huidige situatie.

Concreet

- De zondag wordt weer een collectief rustmoment in onze economie.
- De winkels zijn dicht op zondag.
- Bescherming van (kleine) winkeliers en werknemers die in de problemen komen door winkelopstelling op zondag.
- Geen (sport)evenementen op zondag.

▶ Respect voor gestorvenen

De SGP is principieel voor begraven. In het graf rusten gestorvenen tot de wederkomst van Christus. Het begraven voor onbepaalde tijd is in de voorgaande raad-

speriode weer mogelijk gemaakt in de begraafplaatsverordening. De gemeente blijft deze mogelijkheid bieden om grafrechten te kopen voor onbepaalde tijd.

Concreet

- **Tarieven voor de begraafrechten houdt de gemeente betaalbaar, zodat iedereen grafrechten kan kopen.**
- **Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De dienstverlening vanuit de gemeente rondom begrafenissen blijft op niveau.**
- **De gemeente blijft de mogelijkheden houden om grafrechten te kopen voor onbepaalde tijd.**

Begraafplaats Den Ham

► **Onderdak voor mensen in nood**

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel geeft ons opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijkertijd in balans zijn met de belangen van de eigen bevolking. Veel vrijwilligers dragen hun

steentje bij in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Zij helpen met werk, school en vrijetijdsbesteding. Juist deze inzet bevordert de inburgering en een actieve deelname in onze samenleving van deze groep mensen.

Concreet

- **We tonen christelijke barmhartigheid voor vluchtelingen en statushouders.**
- **De opvang van statushouders past bij de aard en schaal van de gemeenschap.**
- **Het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol bij de opvang van statushouders.**
- **Statushouders een passende begeleiding in een integratietraject geboden, krijgen een zinvolle dagbesteding.**

▶ **Rentmeesterschap**

God heeft de aarde aan de mens gegeven om die te bebouwen en te bewaren. Goed rentmeesterschap is daarom belangrijk. Natuurlijke hulpbronnen putten

we niet onnodig uit. We hebben de opdracht als goede beheerders te zorgen voor de schepping. Zie ook hoofdstuk 9.

Concreet

- **De gemeente betreft inwoners bij de ontwikkeling van beleid zoals de regionale vertaling van het klimaatakkoord.**
- **De gemeente stimuleert om te besparen en om verspilling tegen te gaan.**
- **De gemeente gaat duurzaamheid en circulariteit stimuleren waar zinvol. (haalbaar en betaalbaar)**
- **De gemeente stelt een integraal klimaat- en milieubeleid op.**

▶ **Ruimte voor verschil**

Ieder leven is uniek en waardevol. Daar staat de SGP altijd voor. De SGP blijft pleiten voor ruimte om de eigen visie uit te dragen en vraagt daarom ruimte voor

verschil. Discriminatie is een zware aanklacht. Het is een aantijging die niet zomaar kan worden gebruikt wanneer mensen verschillende opvattingen hebben.

Concreet

- **Respect voor mensen met een andere visie.**
- **De gemeente dwingt niemand om tegen het eigen geweten in te handelen.**
- **Een discussie is een mogelijkheid om kennis te nemen van elkaars standpunten en van elkaar te leren.**
- **Ruimte voor gewetensbezwaren.**
- **De SGP vindt het intolerant, als er geen ruimte wordt gegeven aan personen en instellingen, die op levensbeschouwelijke gronden bepaalde taken niet kunnen uitvoeren.**

Perspectief voor onze volgende generaties

2. Bestuur en Burger

Vanouds vormen onze kernen en wijken de gemeenschappelijke waarde van Twenterand elk met een eigen aard en karakter. De identiteit van kernen kan het best worden bewaard als die niet verder van het gemeentelijk bestuur af komt te staan, want betrokkenheid is daarbij een belangrijke factor.

► Besturen mét de samenleving

Veel burgers ervaren een kloof tussen het bestuur en de burger. De SGP vindt het erg belangrijk dat deze kloof wordt overbrugd. Bestuurders moeten daarom zorgvuldig luisteren en actief betrokken zijn op het geheel van de samenleving. We laten ons niet leiden door hypes en moeten belangengroepen, ondernemers en inwoners duidelijkheid bieden. Populisme is geen wapen dat wij hanteren in

de politiek. Duidelijke spelregels en randvoorwaarden dienen te voorkomen dat er verwachtingen gewekt worden waaraan bij besluitvorming door de raad, niet beantwoord kan worden. Indien suggesties of ideeën van burgers niet worden overgenomen, dient duidelijk en gemotiveerd aangegeven te worden, waarom dat niet gebeurt.

Concreet

- **Het gemeentebestuur zoekt actief contact met de samenleving (bijvoorbeeld dorpsraden, verenigingen, kerken, belangengroepen etc.) en luistert naar gevoelens en argumenten.**
- **Het gemeentebestuur is allereerst verantwoordelijk voor het 'algemeen belang'. Dat kan in strijd zijn met individuele belangen.**
- **Het gemeentebestuur zet in op draagvlak onder de inwoners.**
- **De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven bij de uitoefening van deze kerntaken.**
- **De gemeente biedt ruimte voor het 'zelforganiserend' vermogen van de samenleving bij deze kerntaken.**
- **De gemeente behoudt de democratische legitimiteit, ook in brede samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio's en omgevingsdiensten; de gemeente blijft hierin een beslissende rol spelen.**

▶ **Verbinden**

Onze samenleving is heel gevarieerd. Er kunnen ontwikkelingen zijn die de veerkracht van een samenleving flink op de proef stellen. Het gemeentebestuur zet zich in voor leefbaar en respectvol samenleven.

Concreet

- **Het gemeentebestuur is er voor de hele samenleving.**
- **De gemeente maakt zich hard voor de kwetsbaren.**
- **De gemeente streeft ernaar dat iedereen veilig is.**
- **De gemeente zoekt naar verbindingen. Ze brengt initiatieven vanuit de samenleving bij elkaar, overbrugt verschillen en zorgt voor respect en uitwisseling tussen burgers met uiteenlopende meningen en opvattingen.**
- **Bij wensen en adviezen van de burgers moeten de gemeenteraad en het College alle belangen transparant laten meewegen, dus ook de belangen van een minderheid.**

▶ **Zichtbaarheid**

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de burger staat. Het gemeentebestuur is daarom zichtbaar, bekend en benaderbaar.

Concreet

- **Er is heldere communicatie en uitwisseling tussen besturen en burgers.**
- **Informatieveiligheid en digitale bereikbaarheid van zowel de ambtelijke dienstverlening als het politieke proces dienen te worden doorontwikkeld.**
- **Het gemeentebestuur is zichtbaar in de samenleving, door bijvoorbeeld werkbezoeken, een toegankelijke website en door te investeren in contacten met burgers, bedrijven, kerken, verenigingen, stichtingen etc.**
- **De gemeente is toegankelijk voor iedereen.**

▶ Samenwerking zoeken

Gemeenten zijn geen eilanden. De belangen overstijgen de fysieke grenzen van de gemeente. Wanneer er binnen de regio goed wordt samengewerkt, kunnen gemeenten elkaar versterken door kennis te delen en krachten te bundelen en tegelijkertijd de eigen identiteit behouden.

Ook verandert de samenleving sterk. Steeds vaker zijn gemeentebesturen belangrijke deelnemers binnen een breed maatschappelijk netwerk, denk hierbij aan platforms, werkgroepen etc. Het is een continu zoeken naar draagvlak en

een brede vertegenwoordiging.

Gemeenten worden meegenomen in een trend van schaalvergroting. Er ontstaan krachtige regio's die zich sterk naast en soms ook tegenover zelfstandige gemeenten laten gelden. Dat vraagt om een zorgvuldige positiebepaling. Voor de SGP is gemeentelijke schaalvergroting niet hét middel om problemen op te lossen. De SGP kiest eerder voor meer intergemeentelijke samenwerking, wanneer dit risico's verkleint.

▶ Bewaking van de identiteit

Iedere gemeente heeft haar eigen karakter. Daarmee onderscheidt zij zich van de omgeving. Inwoners herkennen zich

in tradities en de lokale identiteit. Ze zijn trots op hun dorp of gemeenschap. Dat moet zo blijven.

Concreet

- Als samenwerking tot schaalvergroting leidt, wordt de eigenheid van de kleine gemeenschap zoveel mogelijk behouden.
- Samenwerkingsvormen waardoor het lokale karakter verloren gaat, steunen we niet.

▶ Bundeling van krachten

Krachten worden gebundeld om er beter en samen sterker van te worden. Die meerwaarde moet aantoonbaar zijn of (concreet) te verwachten (of te meten) zijn. Wij zijn van mening dat er veel meer gemonitord moet worden, zodat de effecten van de samenwerking ook in beeld

komen. Het mag geen bodemloze put zijn. Ook in andere verbanden wordt gezocht naar samenwerking en optimalisering. De effecten van kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten dienen in een totaalpakket een sterkere gemeente op te leveren.

Regionale en/of intergemeentelijke sa-

menwerking is dan ook alleen gewenst indien risico's verkleind worden, waarbij nut en noodzaak duidelijk aanwijsbaar (meetbaar resultaat) zijn. Bovendien

moet de samenwerking zo ingericht zijn dat er sprake is van gelijkwaardige partners.

Concreet

- **We beginnen alleen een samenwerking wanneer die duidelijke maatschappelijke en economische voordelen heeft.**
- **Als de gemeente autonomie moet inleveren, moet dat in balans zijn met de winst aan bestuurlijke kracht.**

Gemeentehuis Twenterand

▶ Integriteit

Gemeentebestuurders moeten geloofwaardig zijn, integer handelen en betrouwbaar zijn. Vaak wordt er gediscussieerd over de vraag of publieke

bestuurders integer handelen of niet. Die discussie ondergraaft het vertrouwen en gezag van bestuurders.

Concreet

- **Bestuurders zijn eerlijk en oprecht. Ze zijn altijd bereid zich te verantwoorden.**
- **Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers.**

► **Verbonden in netwerken**

De gemeente is een belangrijke partij in het netwerk van maatschappelijke organisaties. Een belangrijk onderscheid is dat de gemeenten onderdeel zijn van

de overheid. Toch maken steeds meer gemeentebesturen een terugtrekkende beweging om meer ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven.

Concreet

- **De gemeente doet mee in de fijnmazige netwerken van onze samenleving.**
- **De gemeente waardeert de kracht van de samenleving en geeft ruimte aan maatschappelijk initiatief.**
- **De overheid blijft zich daarbij bewust van de unieke, van God gegeven, plaats en autoriteit.**

► **Slagvaardig en duidelijk**

Het college moet er zorg voor dragen dat in (beleids)voorstellen aan de raad alle relevante aspecten duidelijk in beeld komen, zodat de raad tot een afgewogen oordeel/mening kan komen, voordat tot besluitvorming overgegaan wordt.

Voor de SGP zijn de kernwoorden voor de gemeentelijke organisatie slagvaardigheid en duidelijkheid. Het meedenken met de inwoners of bedrijven voorkomt negatieve beeldvorming. De inwoner moet niet het gevoel hebben van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Bovendien hecht de burger aan duidelijkheid en daar heeft hij ook recht op. De verdere ontwikkeling van het centrale loket – het servicecentrum in het gemeentehuis – kan goede diensten bewijzen om de slagvaardigheid en de klantgerichtheid te bevorderen. Het gemeentelijke beleid dient zo dicht mogelijk bij de burger te staan. De nieuwe loketfuncties moeten ingezet worden met

meer bedieningsgemak naar de burger toe en, het gemeentelijke apparaat moet werken aan kwaliteit binnen haar takenpakket. ICT-oplossingen (digitale service/diensten) zijn hierin van groot belang. Daarbij dient de gemeente te alle tijde rekening te houden met doelgroepen, zoals ouderen en burgers met (lichamelijke) beperkingen. Bij het zoeken naar de juiste procedure en adviezen, moet de burger bediend worden met meer transparante informatie, door een duidelijke adviseursrol en betrokkenheid van de dienstverlener. Meldingen van klachten moeten serieus genomen en op een juiste wijze afgewikkeld worden.

De discussie over kerntaken van de lokale overheid komt steeds terug. De structuur met doelenbomen is een toetsingskader waarbij politieke keuzes gemaakt kunnen worden op basis van de effecten en de kosten binnen de perken van de begroting.

gen kunnen worden gehouden. De ambtelijke organisatie kan met deze kaders meer inzichtelijk maken wat de gevolgen

van dergelijke keuzes zijn voor uitstaande budgetten, de volgende begrotingen, en niet te vergeten de personele inzet.

Concreet

- **Bestuurders zijn eerlijk en oprecht. Ze zijn altijd bereid zich te verantwoorden.**
- **Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers.**

► Financieel beleid

De SGP vindt dat de gemeente ten aanzien van de financiën een goed rentmeester moet zijn. De partij wenst daarom een sober en deugdelijk financieel beleid te voeren. Kosten van onderwijs, infrastructuur, leefomgeving, gezondheidszorg, jeugd- en ouderenbeleid, werkgelegenheid, milieu en begraafplaatsen dienen (deels) gemeenschappelijk gedragen te worden.

De SGP staat een doelmatig beheer van de overheidsgelden voor, met een beleid gericht op verbetering van de financiële structuur, waarbij de reservepositie zo nodig kan worden aangesproken, terwijl de risico's en de weerstandscapaciteit duidelijk in beeld moeten komen voor de juiste afweging.

Concreet

- **Een transparant aanbestedingsbeleid voeren, waarbij de lokale bedrijven de voorkeur hebben.**
- **Het inkoopbeleid van gemeenten dient het algemeen belang waarbij de lokale en/of regionale leveranciers of organisaties de voorkeur hebben.**
- **Gezamenlijk inkopen en/of samenwerken met andere gemeenten is goed, wanneer dat aantoonbare voordelen biedt voor Twenterand.**
- **Lasten voor de inwoners en bedrijven zo laag mogelijk houden.**
- **Een sluitende gemeentebegroting is uitgangspunt.**
- **Kosten en baten moeten inzichtelijk worden gemaakt, waarbij gestreefd wordt naar kostendekkendheid.**
- **Gemeentelijk beleid wordt zodanig uitgewerkt, dat keuzes en financiën inzichtelijk worden.**

Gemeenten krijgen steeds meer te maken met criminaliteit

3. Veiligheid en Openbare Orde

Veiligheid is één van de belangrijkste zaken in onze samenleving. Burgers willen veiligheid in hun huis, in hun wijk, in het verkeer, op school en op het werk. Het zorgen voor veiligheid is één van de kerntaken van de overheid. De politie draagt daarbij zorg voor de fysieke veiligheid.

De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid voor de veiligheid van alle inwoners. Maar de gemeente staat daarin niet alleen. Ook corporaties, instellingen, ondernemers en burgers hebben een verantwoordelijkheid voor veilig wonen, werken en reizen.

De SGP vindt het belangrijk om samen te werken aan veiligheid. Samen met partners en vrijwilligers moet het veiligheidsgevoel worden verbeterd. Inwoners en ondernemers willen steeds vaker meehelpen om criminaliteit en overlast te bestrijden. De gemeente ondersteunt initiatieven die bijdragen aan meer veiligheid.

► Preventie

Preventie is het belangrijkste, daarna volgt handhaving. De gemeente straalt daadkracht uit in haar communicatie. Vanda-

lisme, overlast en geweld tegen hulpverleners wordt niet getolereerd.

Concreet

- **Buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten stimuleren.**
- **Op basisscholen krijgen kinderen voorlichting over sociale veiligheid.**
- **Er is extra zorg voor jeugd en gezinnen met complexe problemen.**
- **We zetten intensief in op matiging van alcoholgebruik door voorlichting en controle. Ook voorlichting over de gevaren van drugsgebruik en andere verslavingen zijn van belang.**
- **Geen alcohol en drugs op straat.**
- **Gemeenten denken actief mee met de reclassering van ex-gedetineerden wat betreft wonen en werk, om zo terugval te voorkomen.**

► Politie

Gemeenten krijgen steeds meer te maken met criminaliteit die ondermijnend werkt. Criminaliteit verschuift van de stad naar het platteland. Drugsdelicten, (auto) criminaliteit en ondermijnende zakelijke activiteiten op bedrijventerreinen nemen toe. De SGP wil de doelen van de Nationale Politie verbinden met gemeentelijke

doelstellingen. Daardoor nemen de lokale mogelijkheden toe. Het is noodzakelijk om met alle partners samen te werken. De gemeente zorgt voor voldoende inzet van ambtenaren met voldoende bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid.

Concreet

- **Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen/ wijken. Zij zijn zichtbaar, actief én betrokken.**
- **De gemeente heeft minimaal één centraal steunpunt van de politie. De SGP streeft er verder naar dat inwoners in Den Ham, Vriezenveen, Vroomshoop en Westerhaar-Vriezenveensewijk de fysieke mogelijkheid hebben om in gesprek te kunnen gaan met de politie.**
- **De gemeenteraad bepaalt welke thema's lokaal de meeste aandacht nodig hebben: denk aan ondermijnende criminaliteit, woninginbraken of overlast van drugshandel.**
- **De gemeente hanteert een streng drugsbeleid en staat geen coffeeshops toe.**
- **Maximaal inzetten om lokale criminaliteit op te sporen, in samenwerking met wijkagenten.**
- **De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.**
- **De aanrijtijden van hulpdiensten worden regelmatig gemonitord en gerapporteerd aan de gemeenteraad.**
- **Bij beoordeling van vergunningen en subsidie aanvragen overweegt de gemeente of een nader onderzoek nodig is naar fraude en of er bijvoorbeeld sprake is van een crimineel risico.**

► Boa's

Het is niet wenselijk dat boa's allerlei politietaken moeten vervullen om capaci-

teitsproblemen bij de politie op te lossen. Wanneer dit in de praktijk toch het geval

is, moeten boa's wel de middelen krijgen van die taken en bevoegdheden. die ze nodig hebben voor de uitvoering

Concreet

- **De toegenomen verantwoordelijkheden en de zwaarte van de functie van een boa vragen om een passende uitrusting.**

► Brandweer

Brandweer en ambulancezorg zijn belangrijke schakels in de zorg en veiligheid voor burgers. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden, maar de gemeente moet volop aandacht aan dit thema blijven geven en de vrijwillige brandweer hoog in het vaandel houden.

Concreet

- **Het gemeentebestuur houdt goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleert werving van nieuwe vrijwilligers.**
- **Bij een ramp of crisis is de gemeente volledig voorbereid op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen veel aandacht.**

Brandweerkazerne Vroomshoop

► Discriminatie en geweld

Ieder leven is wezenlijk (intrinsiek) en daarom waardevol. Geweld en discriminatie tegen wie dan ook keurt de SGP af. De SGP heeft oog voor kwetsbare groepen in de samenleving en onderstreept het belang van initiatieven die hun veiligheid verbeteren.

Concreet

- **De gemeente heeft een meldpunt discriminatie en geweldsincidenten waar burgers melding kunnen maken van onveilige situaties.**
- **De gemeente brengt actief een regulerend normen en waarden patroon onder de aandacht.**

Verkeersveiligheid voor iedereen

4. Verkeer en Vervoer

Het verkeer blijft om aandacht vragen. Nog steeds neemt het aantal auto's toe. De SGP vindt dat de belangrijke doorgaande verkeersstromen buiten de woonkernen moeten blijven. Het openbaar vervoer (OV) is een belangrijk middel, dat we efficiënt willen inzetten. Het fietsverkeer kan worden geoptimaliseerd. De SGP zet sterk in op de verduurzaming van het vervoer.

► Bereikbaarheid

Om de bereikbaarheid te vergroten pakt de gemeente actuele verkeersknelpunten met spoed aan, ook op de plekken waar autoverkeer stroopt. Het detailhandelsplatform, de plaatselijke belangen, de bedrijfsverenigingen inclusief landbouw en buurten moeten als belangenbehartigers nadrukkelijk in het overleg over de infrastructuur betrokken worden, omdat zij de belangen in de kernen van binnenuit kennen. Goede bereikbaarheid is van groot belang voor de leefbaarheid van al onze kernen. De SGP wil het fietsen stimuleren door naar mogelijkheden te zoeken om te

investeren in toeristische routes en deze waar mogelijk uit te breiden. Goede fietspaden kunnen fungeren als economisch drager van toerisme, maar belangrijker nog om de veiligheid te verbeteren. Tevens stimuleert het onze inwoners om gezond te bewegen door vaker de fiets te pakken. Er liggen hier kansen voor het gebied in en rondom Engbertsdijkvenen (Bruinehaar – De Pollen). Voor dergelijke investeringen is het noodzakelijk om de samenwerking te zoeken met o.a. de buurgemeenten en de provincie.

Concreet

- De SGP streeft naar een optimale ontsluiting van woonwijken.
- Werken aan veilige en vlotte verkeersstromen in en / of rond de woonkernen, bedrijfsterreinen en winkelcentra. Verkeersknelpunten aanpakken, voorbeelden hiervan zijn:
  - Naast lopend onderzoek Oost-West verbinding Vriezenveen naar een zuidelijke rondweg ook onderzoek van noordelijke rondweg)
  - Optimalisatie kruising (Jumbo Vriezenveen) Westeinde – Koningsweg – Krijgerstraat
  - Veilige ontsluiting sportpark Het Midden, ook voor fietsers.
  - Optimalisatie Hammerstraat en kruispunt Tonnendijkbrug
  - Optimalisatie veiligheid op- en afrit N36 Westerhaar / Sibculoseweg (N341)
  - Verkeersstromen in en rond het centrum Vriezenveen verbeteren.

- **Het gemeentebestuur moet openbare vervoersmaatschappijen wijzen op hiaten in aansluitingen tussen de diverse openbare vervoerslijnen of in het aanbod van het openbaar vervoer.**
- **Lobby om (snel)fietsroutes in regionaal verband te verkennen en te ontwikkelen. Bijvoorbeeld de fietsverbinding F35 naar Vroomshoop/Den Ham.**
- **Investeren in veilige fietspaden en uitbreiding van fietspaden om de veiligheid te verbeteren. Bijvoorbeeld in en rondom de Engbertsdijkvenen, Bruinehaar, De Pollen.**
- **De lobby voor de N36 als economische drager oppakken.**
- **Mogelijkheden voor vervoer op maat. (bijv. de GOAN! App voor reizen in Twente, Automaatje, buurtbussen in samenwerking met andere gemeenten/provincie om leefbaarheid te behouden en te vergroten etc.)**

▶ **Duurzaam vervoer**

Vervoer wil de SGP niet alleen goed geregeld hebben, maar ook zo schoon mogelijk. Hiervoor zijn goede OV-mogelijkheden noodzakelijk. Elektrisch vervoer heeft

de toekomst. Ook de kansen van andere innovatieve ontwikkelingen, zoals waterstof, wil de SGP graag benutten.

Concreet

- Naar alle dorpskernen komen zoveel mogelijk snelle en goede OV-verbindingen. Woonwijken en bedrijventerreinen worden optimaal toegankelijk via het Openbaar Vervoer.
- De gemeente is positief over het plaatsen van (meer) (snel)laadpalen in de openbare ruimte en op parkeerplaatsen om elektrisch vervoer te stimuleren.
- Er komen oplaadpunten voor elektrische fietsen in samenwerking met ondernemers in het winkelgebied en of toeristische ontmoetingsplekken.
- De gemeente werkt samen met bedrijven en werknemers om duurzaam vervoer te bevorderen. Dit kan bijvoorbeeld door plannen voor elektrische fietsen en scooters, door collectief vervoer.

▶ Veiligheid

Verkeersveiligheid is voor de SGP heel belangrijk. De inzet is altijd om de verkeersstromen zo te geleiden dat iedereen op een zo veilig mogelijke manier kan deelnemen aan het verkeer. De wegen naar en rond scholen hebben de speciale aandacht. Ook andere drukbezochte voorzieningen dienen veilig te zijn en goed onderhouden te worden. Hierbij moet vooral ook het overleg met de betrokkenen (scholen etc.) meer vorm krijgen,

waarbij niet alleen de situatie op de plek van de voorziening, maar ook verderop in de wijk aandacht moet krijgen.

Het aanleggen van verkeersremmers moet alleen in uiterste noodzaak en met uniforme maatregelen gerealiseerd worden. Deze resulteren vaak in een verhoging van de ambulance-aanrijtijd, en in een ongewenste verschuiving van de verkeersstromen.

Concreet

- We willen veilige fiets- en wandelroutes van en naar de scholen en andere belangrijke centra of ontmoetingsplekken.
- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om veilig verkeersgedrag te bevorderen.
- Wegen richten we duurzaam en veilig in. 30 km/h-zones moeten echt voldoen aan de eisen.
- Te hard rijden in de wijk wordt streng aangepakt.
- Doorgaand vrachtverkeer moet geweerd worden uit de kernen, door goede ontsluitingen te realiseren van/naar de diverse bedrijfsterrinen.

- Het landbouwverkeer moet beter bediend worden met praktische en veilige hoofdroutes.
- Onderhoud van wegen, fietspaden en trottoirs moet structureel in de begroting worden opgenomen.
- Verkeersonveilige situaties vragen een adequate aanpak.
- De N36 is een belangrijke verkeersader die volop onze aandacht verdient om economische redenen en veiligheid. De realiteit is dat er relatief veel ongelukken gebeuren. Een ruimere opzet van het wegprofiel met gescheiden rijstroken zal een forse verbetering zijn. Echter het upgraden naar een 2 × 2 rijstroken in de toekomst zal onvermijdelijk zijn vanwege de steeds toenemende verkeersintensiteit. Wanneer de weggebruikers opletten en zich bezighouden met het besturen van hun voertuig waren er minder ongelukken en slachtoffers te betreuen

De verkeersveiligheid op de N36 verdient grote aandacht

Toekomstperspectief voor de boer

5. Economie

Ons hele westerse samenlevingsmodel is gebaseerd op het kapitalistische groeiemodel. De SGP vindt economie ook belangrijk. Voor ons is de economie geen doel maar een middel. De economie is nodig om in ons levensonderhoud te voorzien. Vanuit het Bijbels perspectief van rentmeesterschap is het onze verantwoordelijkheid om de schepping niet te laten lijden onder onze drang naar welvaart. Economische resultaten worden bij voorkeur met circulaire middelen behaald.

De SGP vindt een sterke lokale economie met voldoende bedrijvigheid belangrijk. Dit zorgt voor werkgelegenheid voor onze inwoners. En werk is een van de dingen die zorgen voor structuur en een sociaal netwerk. Daar heeft iedereen behoefte aan. Naast een economische functie hebben ondernemers ook een maatschappelijke functie, want zij sponsoren verenigingen en bieden leer-en werkplekken aan voor jongeren.

Concreet

- De gemeente zorgt voor een goed vestigingsklimaat.
- Ze maakt ruimtelijke keuzes met oog voor een goede balans tussen economie, milieu en werkgelegenheid.
- We hechten aan duidelijkheid en een goede communicatie tussen de gemeente en bedrijven.
- We hechten aan een praktisch gericht en structureel overleg met ondernemersverenigingen, detailhandelsplatform.
- Bij werkzaamheden worden alle betrokken ondernemers en ondernemersverenigingen, ondernemersplatform vroegtijdig geïnformeerd.
- Gemeentelijk beleid dat (agrarische) ondernemers raakt, wordt in vooroverleg gewogen met de belangen van de betrokken ondernemers (Bijvoorbeeld door een MKB toets).

► De economie van de toekomst

De economie ontwikkelt zich razendsnel. Het is daarom belangrijk om niet enkel vast te houden aan de structuren van het

heden en het verleden, maar we moeten op tijd de bakens verzetten en nieuwe ontwikkelingen volgen. Tegelijkertijd

wordt de economie niet alleen globaler, maar ook regionaler door bijvoorbeeld innovatieve bedrijven die regionaal samenwerken. Daarom is belangrijk om

regionaal afgestemd beleid te hebben, waarmee op deze ontwikkelingen kan worden ingespeeld.

Concreet

- **De gemeente voert een constante dialoog met de lokale bedrijven om in te kunnen spelen op de nieuwe economie.**
- **We stimuleren innovatie door fondsen en faciliteiten.**
- **De gemeente trekt toekomstgerichte innovatieve bedrijven aan. (Bijvoorbeeld start-ups, scale-ups)**
- **Blijvende aandacht voor de streekeconomie en lokale ondernemers.**
- **Ieder winkelgebied/centrum heeft een eigen plan. Zeker wanneer een centrum kansarm is/wordt is een tijdig transformatieplan nodig, waarbij de samenwerking wordt gezocht, waarbij er gestimuleerd wordt om gezamenlijk te investeren.**

► **Mobiele bereikbaarheid**

Goede mobiele bereikbaarheid is een belangrijke en vitale voorziening voor inwoners, bedrijven, hulpdiensten en gemeentelijke dienstverlening. De SGP staat positief tegenover medewerking om de mobiele netwerken te moderniseren en toekomstgericht te maken, onder meer door het formuleren van een helder en transparant antennebeleid en vlotte vergunningprocedures, zowel in woon-

kernen als in het buitengebied. Ook bij nieuw of verbouw zal er bekeken moeten worden of er voorwaarden gesteld kunnen worden en om de samenwerking te zoeken met de pandeigenaren/ondernemers en mobiele operators om de mobiele infrastructuur te behouden dan wel te versterken. Het gaat hier immers om een gedeelde verantwoordelijkheid.

► **Zorg voor ondernemers en agrariërs**

Zelfstandige ondernemers in het midden- en kleinbedrijf vormen de ruggengraat van onze economie. Zij verdienen de steun van de gemeentelijke overheid. Juist nu ook in tijd van de corona crisis en de tijd daarna. Dat kan door hen te facili-

teren en goed met hen te communiceren. Ook moeten ze voorzien worden van goede locaties om stabiele groei mogelijk te maken.

Regels zijn er om deze bedrijven te beschermen en om te reguleren - niet om ze

te belemmeren. Dat moet de insteek van alle regelgeving zijn. Boeren en tuinders verdienen gemeentelijke steun. Zij zijn belangrijk voor onze voedselvoorziening en spelen een goede rol in natuurbeheer en het behoud van onze landschappen. De gemeente creëert ruimte voor hen om

hun bedrijf economisch gezond te houden en toekomstbestendig te maken. Regelgeving dient als een steun in de rug in plaats van als stok tussen de spaken. De reguliere veehouderij dient niet 'weggepest' te worden.

Concreet

- De gemeente heeft een bedrijfscontactfunctionaris bij wie bedrijven al hun vragen kunnen stellen.
- De gemeente heeft oog voor de ontwikkeling van het bestaande midden- en kleinbedrijf bij het (op/om)schakelen naar duurzaam, circulair, milieuvriendelijk en veilig ondernemen en de mogelijke behoefte aan medewerking.
- Bedrijven worden ontvangen met een 'rode loperbenadering', zodat zij snel alle procedures en processen kunnen doorlopen.
- De gemeente stimuleert ondernemers om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.
- Regels zijn eenduidig, beschermend en terughoudend.
- Nieuwe of aangepaste lokale regelgeving moet ook voor de kleine ondernemers behapbaar en uitvoerbaar zijn. De gevolgen van nieuwe lokale regelgeving moeten eerst voldoende in kaart zijn gebracht. (MKB-toets)
- Denken in mogelijkheden, het bestemmingsplan mag geen blokkade zijn voor creativiteit. Maatwerk, uiteraard passend bij aard en schaal van de omgeving.
- Lokale lasten blijven beperkt.
- Precariobelasting (vergoeding voor het gebruik van openbare grond) bij voorkeur terug laten vloeien in investeringen voor ondernemers.
- De gemeente voert een positief beleid voor boeren en tuinders om deze voedselvoorzieners te behouden.
- Werken aan behoud van de agrarische sector. Door kansen en mogelijkheden te bieden, zodat ook de jongere generatie een goede boterham kan verdienen.
- Voldoende eigen bedrijfsterreinen bij elke kern beschikbaar voor verwachte uitbreiding.
- Starters, vooral in het midden- en kleinbedrijf, dienen voldoende mogelijkheden en ruimte te krijgen. Woningen/locaties met beperkte bedrijfsruimte zijn daarvoor een alternatief. Ook VAB-locaties (vrijkomende agrarische bebouwing) zijn een goed alternatief voor (startende) ondernemers.

Zorgen voor elkaar

6. Zorg en Welzijn (sociaal domein)

De SGP wil opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. Wij zien om naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij krijgen vanuit Bijbelse naastenliefde zorg en ondersteuning of zelfs bescherming. Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen betrekken we intensief bij het gemeentelijke beleid in het sociaal domein. Naast een barmhartig beleid willen we ook een rechtvaardig beleid. Onrechtmatig handelen en fraude worden aangepakt? Ook in onze regio zijn malafide zorgbedrijven actief. De SGP wil dan ook werken aan een effectieve controle van de uitgaven.

▶ **Volksgezondheid**

De volksgezondheid is een punt van aanhoudende zorg van de overheid. Het is voor ons geluk belangrijk dat welvaart en welzijn met elkaar in balans zijn. De ge-

meentelijke overheid kan veel voor haar burgers betekenen door in volksgezondheid en welzijn te investeren.

Concreet

- **De gemeente creëert een gemeentelijk gezondheidsplan met concrete doelstellingen voor bewegen en voor het stimuleren van een gezonde levensstijl.**
- **Op scholen krijgen leerlingen voorlichting over bewegen, gezonde voeding en de gevaren van verslaving.**

▶ **Welzijn, jeugd- en jongerenwerk**

In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties. De SGP is kritisch over de trend om taken op het gebied van welzijn aan te

besteden aan één partij, omdat kleinere vrijwilligersinitiatieven die uit de samenleving voortkomen, daarmee weggedrukt worden.

Concreet

- **Lokaal actieve maatschappelijke organisaties en initiatieven op het gebied van zorg en welzijn verdienen gemeentelijke steun.**

- **Jeugd- en jongerenwerk krijgen ondersteuning.** Maatschappelijke organisaties en kerken geven we de ruimte om dit op hun eigen, evenwel op een verantwoorde manier in te vullen.
- **De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding, begeleiding van statushouders, schuldhulpverlening en het tegengaan van eenzaamheid.**
- **Gezien de grote rol van de gemeente in het sociaal domein, is een betrekken en kritische adviesraad Sociaal Domein van het grootste belang. De gemeente faciliteert zo'n adviesraad.**

► **Welzijn, jeugd- en jongerenwerk**

Jongeren hebben het nodig om veilig te kunnen opgroeien. Ze moeten vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef kunnen participeren in de samenleving. Hoewel het aantal kinderen en jongeren in Nederland gelijk blijft, nemen de kosten voor jeugdhulp in veel gemeenten toe. Dat vraagt van gemeenten om

kritisch keuzes te maken bij de inzet van hun budget. De gemeente moet ook juist oog hebben voor de oorzaken, om deze waar mogelijk weg te kunnen nemen. Het vroeg signaleren is belangrijk. Hierbij is samenwerking met bijvoorbeeld, scholen en kerken van belang, zij hebben juist een signaleerfunctie.

Concreet

- **We zetten in op een laagdrempelig en toegankelijk Centrum voor Jeugd en Gezin voor ouders. Het CJG is onderdeel van de lokale toegang tot jeugdhulp (sociaal team, wijkteam, jeugd- en gezinsteam). Deze teams bieden zelf ook hulp en brengen het principe 'één gezin – één plan – één regisseur' in de praktijk. Ze bieden hulp met oog voor het hele gezin.**
- **De gemeente stuurt erop dat de kosten voor jeugdhulp niet hoger zijn dan het beschikbare budget, ervan uitgaand dat er komende jaren structureel budget voor jeugdhulp vanuit het Rijk komt.**
- **De gemeente zet in op preventie van (v)rechtscheidingen, bijvoorbeeld door (vroegtijdig) relatietherapie voor ouders ter beschikking te stellen.**
- **Voor jongeren die niet thuis kunnen wonen, wordt een oplossing gezocht, in een pleeggezin of in een gezinshuis.**
- **De gemeente staat in goed contact met pleegouders en gezinshuisouders, en steunt hen in het belangrijke werk dat ze doen. De gemeente stimuleert via haar ruimtelijk orderingsbeleid de start van gezinshuizen.**

- **Specialistische jeugdhulp is beschikbaar voor kinderen en jongeren. De gemeente werkt regionaal samen met andere gemeenten om deze specialistische hulp te kunnen bieden. Ze probeert de administratieve lasten voor aanbieders van specialistische hulp te beperken.**
- **Zorgvragers in de jeugdzorg krijgen keuzevrijheid. De gemeente informeert de zorgvrager pro-actief over deze mogelijkheid en recht. Zo wordt er rekening gehouden met de levensovertuiging van ouders en jongeren. Dat bevordert juist een effectieve behandeling.**
- **De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Ze ziet erop toe dat meldingen bij Veilig Thuis op juistheid worden onderzocht. Indien nodig zet de gemeente hulpverlening in.**
- **Gemeenten houden toezicht op goed feitenonderzoek bij de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen door een gecertificeerde instelling.**

► **Zorg en welzijn (WMO), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers**

Jongeren hebben het nodig om veilig te kunnen opgroeien. Ze moeten vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef kunnen participeren in de samenleving. Hoewel het aantal kinderen en jongeren in Nederland gelijk blijft, nemen de kosten voor jeugdhulp in veel gemeenten toe. Dat vraagt van gemeenten om

kritisch keuzes te maken bij de inzet van hun budget. De gemeente moet ook juist oog hebben voor de oorzaken, om deze waar mogelijk weg te kunnen nemen. Het vroeg signaleren is belangrijk. Hierbij is samenwerking met bijvoorbeeld, scholen en kerken van belang, zij hebben juist een signaleerfunctie.

Concreet

- **De SGP wil keuzevrijheid binnen de WMO, zodat de burger de hulp kan kiezen die past bij zijn levensovertuiging.**
- **De sociale wijkteams zijn laagdrempelig en toegankelijk. Ze staan dicht bij de burger en kunnen direct ondersteuning en hulp bieden.**
- **De gemeente stimuleert vrijwilligers, bijvoorbeeld door de uitreiking van een jaarlijkse Vrijwilligersprijs.**
- **De gemeente stemt de mantelzorgondersteuning af op de lokale behoefte en houdt hierbij rekening met specifieke doelgroepen.**
- **Geen onnodige obstakels voor mantelzorgwoningen.**

- Voor directe hulp en ondersteuning van hulpbehoevenden zet de gemeente wijkverpleegkundigen in.
- De gemeente zorgt voor goede voorzieningen op het gebied van psychosociale hulp. Daarbij garandeert ze keuzevrijheid, zodat hulpvragers kunnen kiezen voor een instelling die past bij hun levensbeschouwing en informeert de zorgvrager pro-actief hierover.

► Werk, inkomen en arbeidsmarkt

Voor de SGP is betaald en onbetaald werk gelijkwaardig. Niet alleen betaald werk is waardevol. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk waardeert en stimuleert de partij als even nuttige maatschappelijke bijdragen. De arbeidsparticipatie moet dan ook niet met allerlei regelingen worden opgevoerd. Wel is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn inkomen. De SGP heeft een groot hart voor mensen die door omstandigheden niet kunnen werken. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, gehandicapten, bijstandsgerechtigden) worden door de gemeente actief geholpen. Daarbij werkt de gemeente nauw sa-

men met werkgevers in de gemeente en regio en met de sociale werkplaatsen. Als werken onmogelijk is of als er geen werk te vinden is, moet de gemeente in een inkomen voorzien. Om- en bijscholing is naar de mening van de SGP daarbij een voorwaarde.

Een uitkering is dus een vangnet, geen hangmat.

Wij willen de lokale economie stimuleren om een sociale arbeidsmarkt met werk voor onze inwoners te creëren. We verwachten van onze lokale bedrijven dat zij daarin hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Concreet

- De gemeente organiseert samen met bedrijven leer-werkplekken, waar burgers werkervaring kunnen opdoen.
- Van burgers die een uitkering ontvangen, mag een 'tegenprestatie' verwacht worden. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek.
- De gemeente pakt, in samenwerking met het bedrijfsleven, jeugdwerkloosheid actief aan.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Dit kan onder meer door ondernemers en onderwijsinstellingen te laten samenwerken en door leerlingen actief kennis te laten maken met het bedrijfsleven.

- De gemeente geeft als werkgever en opdrachtgever het goede voorbeeld. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten voldoende mensen werken met een garantiebanaan. Bij een gemeentelijke opdracht vraagt de gemeente van opdrachtnemers dat ze ook een deel van het werk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten uitvoeren.
- Burgers met schulden stappen niet zomaar naar de gemeentelijke schuldhulp. De drempels kunnen lager, bijvoorbeeld via de inzet van schuldhulpmaatjes en face to face dienstverlening.
- De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden.
- De sociale dienst biedt in samenwerking met het UWV en reïntegratiebedrijven één werkgeversbenadering om werkzoekenden aan een goede baan te helpen.
- Onbetaald werk, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, verdient een grotere waardering.
- De gemeente probeert armoede te voorkomen door werken financieel aantrekkelijker te laten zijn dan een uitkering.

Bedrijventerrein Oosterweilanden Vriezenveen

Goede onderwijshuisvesting is van cruciaal belang

7. Onderwijs

Goed onderwijs is erg belangrijk voor de ontwikkeling van burgers en van de samenleving. Het Rijk is verantwoordelijk voor goed onderwijs en voor toezicht op de onderwijskwaliteit. De gemeente heeft vooral een belangrijke rol bij het scheppen van goede randvoorwaarden. De gemeente heeft daarom een taak bij lokaal onderwijsbeleid, passend onderwijs, leerlingenvervoer, nieuwbouw en uitbreiding van scholen, het tegengaan van onderwijsachterstanden en toezicht op de leerplicht. Het is goed dat de gemeente zich betrokken voelt op het onderwijs in elke kern. De professionele ruimte van scholen blijft daarbij vooropstaan. De SGP vindt de vrijheid van onderwijs onopgeefbaar.

► Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen. In het integraal huisvestingsplan (IHP) beschrijven schoolbesturen en gemeenten de

huisvestingvoorzieningen die nodig zijn. Daarin zoeken beide partijen naar afstemming op beleid voor leerlingenvervoer en Passend Onderwijs.

Brede school Den Ham

Concreet

- **Het duurzamer maken van schoolgebouwen heeft prioriteit. De gemeente en de scholen zetten in op energie neutrale huisvesting. Renovatie is naast nieuwbouw een nadrukkelijke optie.**

- Veel scholen in de gemeente hebben te maken met leerlingenkrimp. De gemeente springt hier tijdig op in door aanpassingen in hun huisvestingsbeleid.
- Scholen voor regulier onderwijs hebben vanwege Passend Onderwijs soms aanpassingen in huisvesting nodig. Daar moet ruimte voor zijn.
- De gemeenten en de scholen vormen samen een visie op volledige decentralisatie van de onderwijshuisvesting.
- De gemeente mag niet 'sturen' met onderwijsgebouwen. Scholen en besturen bepalen zelf of ze samenwerken of zelfs samengaan.
- De gemeente heeft aandacht voor de ventilatie en het binnenklimaat in scholen.

▶ **Onderwijsachterstanden tegengaan**

De gemeente biedt speciale programma's aan om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. Ze krijgt van het Rijk daar ook geld voor. De SGP wil laaggeletterdheid en taalachterstanden effectief aanpakken. Het bevorderen van leesgedrag onder jonge kinderen is hierbij een belangrijk middel. Initiatieven om

kinderen te stimuleren op hun ontwikkelingen kunnen het beste verbonden en afgestemd worden op de scholen waar de kinderen naar toe gaan. Een goed coachende schoolorganisatie is naar de mening van de SGP het meest effectief om de VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) inhoud en vorm te geven.

Concreet

- **Bij afspraken over resultaten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat de inbreng van scholen centraal. De gemeente schrijft geen leeropbrengsten, didactische middelen of toetsen, voor aan scholen.**
- **Voor- en Vroegschoolse Educatie, voor leerlingen in achterstandsituaties inzetten binnen de bestaande schoolstructuur.**
- **Gezinsgerichte benadering is belangrijk. Initiatieven die gericht zijn op versterking van de vaardigheden van de ouders behoort ook tot de mogelijkheden om onderwijsachterstanden tegen te gaan.**

▶ **Thuiszitters**

Ieder kind is leerplichtig. Daarom is het onwenselijk dat er nog kinderen thuis-

zitten. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op de Leerplichtwet. De

problemen met thuisblijvende kinderen zijn vaak complex. Toch wil de SGP thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen en terugdringen. De SGP realiseert zich dat de school soms tijdelijk of definitief niet de

juiste ontwikkelomgeving kan zijn. Het is dan belangrijk om in andere instellingen doelgericht te werken aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Concreet

- **Onderwijs en jeugdhulp werken intensief samen om thuiszitten te voorkomen.**
- **Daarbij hebben ze oog voor de complexiteit van de problematiek. De gemeenten spant zich in om ervoor te zorgen dat er geen of hooguit beperkte wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders die complexe problemen bij kinderen en jongeren behandelen. Met aandacht voor de kwaliteit van de zorgaanbieder en periodieke evaluatie.**
- **Er is goede begeleiding nodig voor leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar het onderwijs.**

▶ Leerlingenvervoer

De gemeente betaalt onder bepaalde voorwaarden (een deel van) het vervoer van leerlingen. Dit geldt voor leerlingen die door een beperking niet zelfstandig naar een passende school kunnen of voor leerlingen die verder moeten reizen omdat er geen school met een passende

identiteit in de buurt is. Door de komst van Passend Onderwijs hoeven leerlingen soms minder ver te reizen. De gemeente werkt voortvarend mee bij de vergoeding van leerlingenvervoer aan (pleeg)ouders. Dat geldt zeker in het kader van een maatregel van kinderbescherming.

Concreet

- **De gemeente geeft steun aan het zogeheten signatuurvervoer. (Leerlingen die vervoerd moeten worden naar scholen van een bepaalde richting of levensbeschouwing)**

▶ Onderwijs en zorg

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig. Ze kunnen zich bijvoorbeeld fysiek of mentaal niet alleen redden

op school. Onderwijs-zorg-regelingen regelen een combinatie van onderwijs en zorg op school.

Concreet

- **Burgers mogen bij onderwijs-zorg-regelingen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. De overheid is een betrouwbare partner en (sociaal) vangnet.**
- **Het uitgangspunt is dat zorgaanbieders passen bij de identiteit van leerlingen, ouders en school. Dat geldt niet alleen voor geïndiceerde, maar ook voor kortdurende zorg. Dit wordt dan ook van harte gestimuleerd.**

► Brede school / Integrale kindcentra (IKC)

Op veel plekken in het land worden IKC's ontwikkeld. Dit zijn voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar. Een IKC biedt scholen een kans om leerlingen vroeg bij de (identiteit van de) school te betrekken. Ook kunnen ze een goede doorlopende leerlijn bieden. Integrale kindcentra kunnen een goed instrument zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden en sociale cohesie te bevorderen. Een IKC kan

echter nooit een (goed) gezinsleven vervangen. Ouders blijven verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Kinderen verdienen een persoonlijke opvoeding door hun eigen ouders. Dat is voor hen namelijk het beste. Ouders hebben ten opzichte van hun kinderen een unieke relatie. Ze zijn niet te vervangen. De beste opvoeders zijn in principe de ouders zelf.

Concreet

- **De gemeente verstrekt ook subsidie aan initiatieven die de voorschoolse educatie bevorderen.**
- **Scholen mogen niet worden gedrongen of gedwongen om zich om te vormen tot een IKC of brede school.**
- **In het belang van de doorgaande lijn worden initiatieven om te komen tot schoolgebonden peuterspeelzaalwerk positief gewaardeerd.**

**Goed en passend onderwijs is belangrijk
voor onze toekomstige generaties**

**Goede cultuurvoorzieningen zijn belangrijk
voor onze leefbaarheid**

8. Sport, Cultuur en Recreatie

De SGP wil een samenleving, niet een naast-elkaarleving. Cultuur en cultuurgeschiedenis kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Dat geldt ook voor verantwoord samen recreëren en sporten.

▶ Sport

Sporten is gezond en plezierig. Het heeft een vormende en samenbindende werking. Het is goed voor de sociale en fysieke ontwikkeling van jongeren. De SGP ondersteunt dat graag door goede faciliteiten en accommodaties te bieden. Ouderen en gehandicapten verdienen extra aandacht. Daarom ziet de SGP een rol voor de overheid in het bevorderen van

breedtesport (sport die door alle lagen van de bevolking beoefend kan worden op amateurbasis). De SGP vindt dat topsport geen taak van de overheid is. Ook hecht de SGP aan de zondagsrust. Daarom wijst ze zondagssport af. De SGP vindt het positief dat gemeentelijke sportvoorzieningen zelfstandig worden gemaakt.

Concreet

- De gemeente stimuleert sport, spel en gezondheid via scholen.
- De gemeente faciliteert breedtesport. (sport die door iedereen beoefend kan worden op amateurbasis)
- Ze ondersteunt maatschappelijke initiatieven en sportverenigingen door voldoende, goede en duurzame sportvoorzieningen.

▶ Cultuur

De SGP vindt cultuurbeleving heel belangrijk. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten kan daaraan bijdragen. Culturele activiteiten moeten ontstaan uit particulier initiatief. De gemeente

vervult daarbij wel een stimulerende en ondersteunende rol. Evenementen en cultuuruitingen behoren te passen bij de goede zeden. Ze mogen niet aanstootgevend zijn.

Concreet

- Scholen krijgen ondersteuning bij het verzorgen van natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past.

- De gemeente steunt lokale media, zodat zij inwoners onafhankelijk en objectief informatie kunnen geven. Ook kunnen deze media een platform zijn voor de maatschappelijke dialoog.
- De SGP wil graag dat het agrarische thema gestimuleerd wordt in het onderwijs. Daarom moet iedere basisschoolleerling een excursie op de boerderij krijgen, om zo kinderen bewust te maken waar voedsel vandaan komt.

Gemeenteschool Den Ham

▶ Archeologie en erfgoed

Archeologie en erfgoed zijn verbonden met de lokale identiteit van dorp, stad en streek. Wanneer een gemeente monumenten en cultuurhistorisch erfgoed behoudt, is ze aantrekkelijk voor inwoners

en toeristen. De rijke geschiedenis blijft zichtbaar in de bebouwing, maar ook in de openbare ruimte en in het cultuurlandschap.

Concreet

- De gemeente heeft beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- De gemeente stelt het monumentenbeleid vast, waarbij de gemeenschap of direct betrokkenen vooraf worden betrokken om hun mening te geven.

- **Cultuurhistorische verenigingen worden ruimhartig ondersteund door de gemeente.**
- **Door middel van herbestemming behoudt de gemeente haar cultuurhistorisch erfgoed.**
- **In oude en authentieke wijken en straten wordt gebouwd met oog voor de geschiedenis.**
- **Straatnamen en historische verwijzingen herinneren en leren ons de geschiedenis en hoeven dus niet verwijderd te worden.**

▶ **Bibliotheken**

Een goede bibliotheek is een verrijking van het culturele leven in de gemeente. De kern van de bibliotheektaak ligt in een vrije, laagdrempelige informatieverstrekking voor de burgers, gericht op culturele en educatieve ontwikkeling en maat-

schappelijke vorming. Deze basisfunctie moet zo mogelijk in elke kern aanwezig zijn, de rol als fysieke ontmoetingsruimte kan dan benut worden en levert mogelijke maatschappelijke meerwaarde.

Concreet

- **De gemeente zorgt voor een toegankelijke bibliotheek met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen.**

▶ **Evenementen**

Preventie en handhaving heeft een grote prioriteit voor de SGP. Evenementen dienen daarbij vooraf duidelijk getoetst te zijn aan de vastgestelde voorwaarden in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Bij festiviteiten, evenementen en andere activiteiten waar de openbare orde/ veiligheid in het geding kan komen, dient voldoende beveiligingspersoneel vanuit de organiserende partij en ook politie met voldoende bevoegdheden aanwezig te zijn. Drugs en alcohol misbruik dienen effectief geweerd te worden, organisaties dienen dat duidelijk aan te tonen om een evenementen vergunning te verkrijgen. Overlast van evenementen en andere activiteiten als gevolg van bij-

voorbeeld geluid en vernielingen moet bij de vergunningverlening gewogen en voldoende geweerd worden. Jongeren die overlast geven zijn als eerste zelf verantwoordelijk, maar ook de ouders kunnen aangesproken worden op het gedrag van hun kind. Op ouders rust als eerste de taak van een goede morele vorming van hun kinderen. Er moet dan ook duidelijk stelling genomen worden tegen de leus van deze tijd dat de bezwaarden (inwoners die bezwaren hebben) wat toleranter en verdraagzamer zouden moeten zijn. De inhoud van een evenementenprogramma en de uitvoering mag niet in strijd zijn met de normen en waarden.

► Recreatie en Toerisme

Iedereen heeft ontspanning nodig. Zeker wanneer in deze tijd van ‘druk, druk, druk’ en stress. Recreatie is een zeer breed terrein, waar vele ondernemers op inspelen met hun kleine of grotere campings en diverse toeristische arrangementen. Fietspaden, wandelpaden en parken/plantsoenen voorzien in een grote behoefte van de rustzoekende toeristen en de eigen inwoners. Indien goed onderhouden en verzorgd, dienen ze als een visitekaartje. In Twenterand hebben we veel parels die mogelijkheden bieden. Zoals het Veenschap, rond de zandafgravingen in Westerhaar, de Engbertsdijksvenen, de

Fayersheide. De beeldbepalende elementen langs de Bevert, Het Achterbroek en het Zandstuvebos in Den Ham, moeten we koesteren en onderhouden. Het actief bevorderen van karakteristieke bebouwing bij boerderijen en van mogelijkheden tot ‘afstap-pleisterplaats’ in het buitengebied is van groot belang. De nieuwe aanzet voor de historische, cultuur bepaalde invulling van de Mageler Es is ook een mooi initiatief. Het aantrekken van toeristen vraagt om keuzes. Wat hebben en willen wij bieden? Onze parels lenen zich voor rust en ruimte zonder dat zij de agrariërs en natuur bedreigen.

Concreet

- **Investeren in onderhoud en uitbreiding fietspaden.**
- **Samenwerken met toerist informatie bureaus, ondernemers, bewoners om de toerist die we zoeken van dienst te zijn.**

**Er is veel te zien in de Engbertsdijkvenen,
één van de prachtige parels van Twenterand**

**Rentmeesterschap is respect voor de natuur en goed zorgen
voor Gods schepping**

9. Leefomgeving, Milieu en Energie

Rentmeesterschap is een centrale gedachte binnen de SGP. We willen goed omgaan met de schepping en de volksgezondheid. Een duurzame samenleving, waarbij kinderen en kleinkinderen niet worden belast met de negatieve erfenis van onze generatie, is erg belangrijk. Milieuregels worden bij voorkeur (inter)nationaal gemaakt. De SGP zal gemaakte afspraken respecteren en nastreven binnen de mogelijkheden die zij heeft, waarbij er getoetst moet worden aan het lokaal beleid van de gemeente.

► Milieu en leefomgeving

De natuur vraagt om een zorgvuldige omgang. We hebben de taak om Gods schepping te bouwen en te bewaren. Een schoon milieu heeft daarom onze aandacht. We kunnen immers juist lokaal het grootste verschil maken.

Concreet

- We stimuleren openbaar vervoer, zodat de luchtkwaliteit verbetert.
- Bedrijven, waaronder de agrarische sector, worden gestimuleerd en ondersteund om hun bedrijfsgebouwen te verduurzamen, onder andere door het geven van informatie en doorverwijzing naar instanties die subsidie op dit gebied verlenen.

► Beheer van openbare ruimte

Het is belangrijk om te zorgen voor een prettige, groene leefomgeving. Onder het beheer van openbare ruimte vallen water, verhardingen, openbare verlichting, groen en speelvoorzieningen. Het beheer moet, waar mogelijk, integraal gebeuren. Bij werkzaamheden en groot onderhoud aan wegen en riolering geven we de openbare ruimte graag een kwaliteitsimpuls. Bomen, struiken en plantsoenen bevorderen de leefbaarheid in de gemeente. Daarom verdient groen extra aandacht.

Concreet

- De gemeente onderzoekt hoe de openbare ruimte zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Waar mogelijk betreft ze inwoners en ondernemers in de besluitvorming.

- De gemeente zet zich maximaal in om verpaupering tegen te gaan. (bijvoorbeeld de oude Rabobanklocatie aan het Manitobaplein in Vriezenveen, het Trio terrein in Westerhaar etc.)
- De gemeente heeft een zorgplicht en blijft werken aan een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners.
- De gemeente zet zich maximaal in om samen met de provincie te werken aan perspectief om veilig te wonen langs het kanaal Almelo de Haandrik.
- De openbare verlichting kan duurzamer.
- Lichtvervuiling gaan we zoveel mogelijk tegen.
- Waardevolle natuur, zoals bos, heide en houtwallen, willen we behouden.
- De gemeente voert een specifiek bomenbeleid met aandacht voor bestaande bomen, kapbeleid, onderhoud en soortkeuze.
- De bestrijding van de hondenpoepoverlast heeft prioriteit. Hondentoiletten worden regelmatig gereinigd.
- Speelterrinen en speeltoestellen worden op een goede manier over de gemeente verdeeld. Het is fijn als elk kind op loopafstand van huis kan spelen en bewegen.

► Milieu en afval

Burgers en bedrijven produceren enorm veel afval, vaak zonder zich daar bewust van te zijn. De SGP wil dat de vervuiler be- taalt. Natuurlijk is er goed toezicht op de naleving van wetten en regels.

Concreet

- Bij afvalinzameling kan het milieurendement worden verbeterd. Afvalstromen moeten tegen aanvaardbare kosten voor de burger optimaal worden gescheiden. Het serviceniveau blijft minimaal gelijk voor de inwoners.
- Oud papierinzameling door verenigingen, scholen, kerken etc. blijft mogelijk.

► Duurzame energievoorziening

De vraag naar energie blijft stijgen. Fossiele energiebronnen op aarde raken uiteindelijk uitgeput. Daarom wil de SGP een actie- ve bijdrage leveren aan energiebesparingen. Ook willen we rendabele, duurzame energiebronnen inzetten. We zijn immers

rentmeester. De vervuiler betaalt. Dat is het uitgangspunt. Het is van belang dat de gemeente een lokale duurzaamheidsagenda hanteert. Dit zorgt voor draagvlak en helpt om een stevige positie in te nemen richting regionaal en provinciaal bestuur. Het maakt ook inzichtelijk in hoeverre het

landelijke beleid haalbaar is. De gemeente dient hierbij (ook) aan het stuur te zijn en regie te behouden. Zonder een heldere eigen visie is de kans groot dat een gemeente aan de leiband wordt gelegd van landelijk en regionaal energiebeleid.

Concreet

- **De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door gemeentelijke gebouwen te verduurzamen.**
- **De SGP bepleit het stellen van doelen voor energiebesparing. Initiatieven die het energiegebruik verminderen verdienen de voorkeur boven het duurzaam opwekken van energie.**
- **De gemeente dringt aan op boter bij de vis als de landelijke overheid energieambities bij gemeenten neerlegt.**
- **In het gemeentelijke beleid is er niet alleen aandacht voor warmte, maar ook voor koeling. Hete zomers kosten veel energie. Nieuwbouw wordt groen ingericht (dat is koeler) en er wordt koel gebouwd. Bij tuinen gaan tegels eruit en groen erin. Voldoende openbaar groen is belangrijk in het kader van duurzaamheid.**
- **Bij het verduurzamen van bestaande bouw is de sociale huursector een grote en belangrijke partner. Een nauwe samenwerking met woningcorporaties is daarom belangrijk.**
- **Draagvlak voor duurzaamheidsinitiatieven is van het grootste belang, en wordt alleen maar belangrijker met de grootschalige ontwikkelingen van zonne- en windparken. De SGP wil inwoners meer betrekken bij het energiebeleid, op gemeentelijk en provinciaal niveau.**
- **Het is nodig dat elke gemeente visie en beleid ontwikkelt op het stimuleren van draagvlak voor duurzaamheidsinitiatieven.**
- **Naast burgers moeten ook bedrijven waar mogelijk verleid en gefaciliteerd worden om te verduurzamen.**
- **Netbeheerders geven inzicht in hun plannen met het energienet. Dit geeft kaders aan wat er wel en niet mogelijk is rond grote energieprojecten.**

▶ Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven

Bij uitstek kan de gemeente de rol van onafhankelijk adviseur op zich nemen. Het

is van belang dat burgers zich gesteund weten door de lokale overheid bij het

verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De taak van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen. De gemeente kan sturen met groene leges (hoe duurzamer u bouwt of verbouwt, hoe meer korting u kunt krijgen

op uw leges). en revolverende fondsen (uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen). Wij zijn geen voorstander van structurele subsidiëring van particuliere duurzaamheidsinitiatieven.

Concreet

- **De gemeente geeft bekendheid en duidelijke informatie over duurzaamheidsregelingen en andere 'groene' regelingen. Vooral sociaaleconomisch zwakkeren mogen niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen. Helaas is de praktijk nu vaak zo dat duurzaamheidssubsidies terechtkomen bij de meest draagkrachtigen.**
- **De gemeente treft stimuleringsregelingen voor energiebesparing in bestaande woningbouw.**
- **De gemeente werkt proactief mee aan duurzaamheidsinitiatieven en brengt daarvoor de benodigde (ruimtelijke) procedures op orde.**
- **De gemeente ondersteunt energiecorporaties van inwoners onder voorwaarden.**

► Het opwekken van duurzame energie

Gemeenten zijn in beginsel geen initiatiefnemers voor het opwekken van duurzame energie. Het initiatief daarvoor ligt bij bedrijven, coöperaties en particulieren. Waar projecten in de omgeving passen en op draagvlak kunnen rekenen, dienen gemeenten dit te faciliteren. Uitgangspunt is dat de opbrengst van de energieopwekking blijft binnen de gemeente/regio. De SGP wil de energietransitie (bijvoorbeeld windmolens en andere vormen van duurzame energie opwek) toetsen aan: ruimtelijke kwaliteit (Dat wil zeggen: te-

gengaan van verrommeling landschap, geen zonneparken (enkelvoudig gebruik) op kostbare gronden, de sociale kwaliteit, gezondheid, economische kwaliteit. Het kan niet de bedoeling zijn om onze inwoners op te zadelen met overlast. Het voeren van een discussie alleen over de oppervlakkige vraag: "Voor of tegen plaatsing van windmolens" resulteert in een grote teleurstelling en frustratie, omdat we beter zoveel mogelijk de regie in eigen hand moeten houden.

Concreet

- **De gemeente biedt ruimte aan innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen en thorium.**

**Behoud van ons mooie landschap en landbouwgrond.
Zonnepanelen horen op daken. Dus GEEN zonneparken!**

- Een windmolen heeft een grote ruimtelijke impact en brengt problemen met zich mee als slagschaduw, zicht- en geluidshinder. Als er toch initiatieven zijn voor windenergie hebben locaties langs snelwegen en bij bedrijventerreinen de voorkeur. Draagvlak, gezondheidseffecten, geluidsnormen en financiële compensaties voor omwonenden zijn dan een voorwaarde.
- De SGP zal niet instemmen met het plaatsen van windmolens die nadelige gevolgen hebben op de gezondheid van de omwonenden. Ook overlast moet in overleg met de omgeving voldoende beperkt en voorkomen worden. Dit zal eerlijk en op de situatie gericht voldoende onderzocht moeten worden, voordat de SGP zal instemmen met plaatsen van windmolens.
- De gemeente zet eerst in op zonne-energie op daken, en dan pas op het land. Ze stelt goede kaders op voor zonnevelden, met heldere afspraken over tijdelijkheid, dubbel grondgebruik, en voorrang voor niet-agrarische locaties.
- De gemeente zorgt dat iedereen inzicht heeft in hoe het in de komende jaren. Staat met de lokale netcapaciteit. Steeds vaker is dat een beperkende factor.

► **Klimaatadaptatie**

Naast vele andere partijen (want het klimaat gaat ons allemaal aan) heeft de gemeente een belangrijke taak in klimaatadaptief handelen. Het gaat dan met name om thema's als wateroverlast, droogte, hitte en risico op overstromingen. Voorbeelden van klimaat- of ruimtelijk adaptief handelen zijn: het aanleggen

van speelpleinen in stedelijk gebied die ook fungeren als wateropvang, het aanleggen van wadi's, meedoen met Operatie Steenbreek (ontsteden en vergroenen van de buitenruimte), groene parkeerplaatsen en natuurvriendelijke oevers aanleggen.

Concreet

- **De gemeente werkt aan bewustwording en kennis over klimaatadaptief handelen. (Het tijdig en effectief aanpassen aan het actuele of verwachte klimaat. Daardoor kan schade door klimaatverandering beperkt worden.)**
- **Bij de aanleg en reconstructie van wegen en het verbeteren van dijken legt de gemeente een koppeling met bos- en natuurontwikkeling.**
- **Bij de herinrichting van buitenruimte en woongebieden werkt de gemeente aan beperking van wateroverlast, droogte en hitte.**
- **De gemeente werkt naar een toekomstbestendige landbouw, zonder wateroverlast of watertekort.**

▶ **Waterwingebied Vriezenveen, Daarle – Daarlerveen**

Om Twente ook in de toekomst van goed en voldoende drinkwater te voorzien, is vergroting van de drinkwatercapaciteit nodig. Provincie Overijssel heeft in 2017 het zoekgebied voor een nieuwe winloca-

tie vastgesteld. Het zoekgebied ligt tussen Vriezenveen - Daarlerveen - Daarle. Er komt veel bij kijken om tot een geschikte waterwinlocatie te komen.

Concreet

- **De SGP vindt dat er vooraf voldoende actuele onderzoeken moeten plaatsvinden van de huidige status van het gebied en de effecten die door de waterwinning kunnen optreden.**
- **Hoewel de gemeente beperkte bevoegdheden heeft, zal de SGP pleiten voor schadeloosstelling van gedupeerden.**

We willen ons niet blind staren op windmolens

Meer woningbouw waaronder betaalbare starterswoningen is erg belangrijk

10. Ruimtelijke ordening en Wonen

Wonen en werken zijn belangrijke onderwerpen in de gemeenteraad. Daarbij is een evenwichtig woningaanbod belangrijk; dat maakt de gemeente aantrekkelijk voor inwoners. Er moet oog zijn voor de verhouding tussen huur- en koopwoningen en voor de verschillende prijsklassen van de koopwoningen. De SGP wil ook graag particulieren de mogelijkheid bieden om zelf een woning te bouwen, zodat inwoners niet alleen aangewezen zijn op projectontwikkelaars.

Het ruimtelijk beleid van de SGP is gebaseerd op Bijbels rentmeesterschap. Bij plannen voor de uitbreiding van een stad of dorp, moeten ook de inbreidingsmogelijkheden worden bekeken. Verduurzaming van de ruimtelijke ordening is een leidend principe. Ontwikkelingen passen hierdoor bij de identiteit van de woonomgeving.

Onze gemeente heeft met haar diverse kernen een rijke geschiedenis. Dat is onder andere te zien aan historische gebouwen met diverse bouwstijlen en cultuurlandschappen. Gemeenten en landschappen krijgen hierdoor karakter en een aantrekkelijk woon- en leefmilieu. De SGP wil ruimte bieden aan ruimtelijke ontwikkelingen, maar met respect voor cultuurhistorie en archeologie.

Het is goed om wonen, leren en werken integraal te benaderen. Of een inwoner werk heeft in de regio, wat zijn of haar opleidingsniveau is en of er passende onderwijsvoorzieningen aanwezig zijn, bepaalt mede wat voor hem of haar aantrekkelijk is om te wonen. Door met een specifiek aanbod aan die behoeften tegemoet te komen kan de gemeente krimp in landelijke gebieden bestrijden.

► Ruimtelijke ordening

In 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Die biedt een kans om lokale beleidsruimte te ontwikkelen. Initiatiefnemers moeten meer verantwoordelijkheid krijgen om draagvlak voor nieuwe bouwontwikkelingen te vinden.

Bij grootschalige ontwikkelingen, zoals bedrijventerreinen, vindt de SGP regionale samenwerking een voorwaarde. Wij willen altijd zorgvuldig omgaan met de open ruimte.

Concreet

- Welstandseisen kunnen worden versoepeld of gedeeltelijk worden afgeschaft, zonder dat het belang van cultuurhistorische aspecten wordt aangetast.
- Nieuwe wijken krijgen een goede toegang tot openbaar vervoer.
- Uitbreiding van bedrijventerreinen is gekoppeld aan revitalisering van bestaande terreinen.

▶ Volkshuisvesting – Woningbouw

In een gemeente moet er voor elke doelgroep woonmogelijkheid zijn. Afstemming met de omliggende gemeenten is belangrijk. Demografische ontwikkelingen houden namelijk niet op bij de gemeentegrenzen. Diversiteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningen moeten in balans zijn of in balans worden gebracht.

Ook nieuwe woonvormen verdienen de aandacht omdat de woonwensen van inwoners kunnen veranderen. De bestaande koop- en huurwoningen moeten worden verduurzaamd. Nieuwe woningen moeten energieneutraal worden gebouwd. Leegstaande kantoren kunnen een herbestemming krijgen als woonruimtes voor bijvoorbeeld studenten of statushouders.

Concreet

- De gemeente maakt concrete afspraken met woningcoöperaties over de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen.
- De gemeente stimuleert om de bestaande koop- en huurwoningen duurzamer te maken.
- Er is extra aandacht voor doelgroepen, zoals starters, senioren met een laag inkomen en statushouders.
- De gemeente biedt statushouders geen voorrangstatus, maar zorgt zo veel mogelijk voor passende woonruimte (al dan niet in een zelfstandige woning).
- Doordat ouderen langer zelfstandig wonen, is actieve ondersteuning vereist.
- De ontwikkeling van mantelzorgwoningen wordt maximaal ondersteund, er is een redelijke toets op de zorgbehoefte van betrokkenen.

- De gemeente zet zich in om zo veel als mogelijk in de woningbehoefte van de lokale bevolking te voorzien. Meer kansen voor eigen inwoners, (en dus) meer doorstroming en flexibele (soms ook tijdelijke) bouw.
- Uitbreiding van woonwijken/locaties is noodzakelijk om voldoende beschikbare woningen naar behoefte van lokale bevolking te hebben. Denk hierbij concreet aan bijvoorbeeld Vriezenveen Noord, Den Ham Zuidmaten, Vroomshoop Oost, maar ook de kleinere kernen als Geerdijk, De Polen en Bruinehaar om de leefbaarheid te behouden en te versterken.
- Bouwen van woningen specifiek voor het starterssegment in de prijsklasse tussen de 200.000 en 300.000 euro, zodat ook de alleenstaande (of eenverdieners huishoudens) en huis kunnen kopen.
- Mogelijkheden woningbouw voor particuliere initiatieven.
- Werken aan goede woonvisie en uitvoering daarvan waarbij er ook kansen voor vernieuwende woonconcepten zijn, die beter aansluiten bij de huidige behoefte van inwoners en waar reguliere ontwikkelaars en corporaties vaak (nog) niet voldoende in voorzien, zoals kleinere woningen (ook woonwagenconcepten), gedeelde faciliteiten en gedeelde buitenruimte
- Bij (dorps)vernieuwing ook in het buitengebied gaat de gemeente zorgvuldig om met monumenten en gezichtsbepalende en karakteristieke bouwwerken.
- De SGP wil dat er extra aandacht is voor de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor ouderen die hiervan afhankelijk zijn.

► Huisvesting arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn niet meer weg te denken in onze samenleving. Het aantal migranten neemt alleen maar toe. Hun huisvesting vormt echter een probleem. In veel gevallen is het niet al te best gesteld met het onderkomen van arbeids-

migranten. Ze zitten vaak met te veel mensen in een woning/verblijf. Werkgevers en gemeenten moeten hierin hun verantwoordelijkheid verstaan. Het is hun taak om mogelijkheden te creëren.

Concreet

- **Bedrijven en gemeente zorgen samen voor een aanvaardbare kwaliteit van het woon- en leefklimaat voor zowel de te huisvesten arbeidsmigranten als voor de directe omgeving. Op voorwaarde dat de bedrijven / uitzendbureaus de eerste verantwoordelijkheid dragen voor het huisvesten van de arbeidsmigranten en de gemeente hierbij een faciliterende taak heeft.**

- De kwaliteit van de huisvesting dient minimaal overeen te komen met de inrichtings-en maatvoeringseisen uit het keurmerk Stichting Normering Flexwonen (SNF), het Agrarisch Keurmerk Flexwonen (AKF) of een gelijkwaardig keurmerk.
- De verblijfsbieder is verplicht te beschikken over een exploitatievergunning (waarborgen van de leefbaarheid voor de omgeving en het zorgen voor adequaat beheer).
- Een beheerder is aansprakelijk voor de huisvesting.
- Arbeidsmigranten die op een huisvestingslocatie verblijven staan verplicht geregistreerd in een gemeentelijk nachtregister.

Kandidatenlijst SGP Twenterand

Nr.	Naam	Woonplaats
1	J.J. Jonker	Vriezenveen
2	M. Bossers	Vroomshoop
3	G. Engberts	Westerhaar-Vriezenveensewijk
4	R.J. Koppelman	Vriezenveen
5	S. v.d. Belt	Vriezenveen
6	M. Hotting	Geerdijk
7	R.J. Schippers	Westerhaar-Vriezenveensewijk
8	B. Engberts	Vriezenveen
9	L.G. Bolier	Vriezenveen
10	F.H. Dekker	Vriezenveen
11	K. Meuleman	Den Ham
12	J. Kok	De Pollen
13	A. Egas	Vriezenveen
14	D.D.L. Koppelman	Vriezenveen
15	I.J.R. Bijl	Vriezenveen
16	T. Lucas	Vriezenveen
17	D.H. Holland	Vriezenveen
18	F.H. Bom	Vriezenveen
19	L.J.A. Verboom	Vriezenveen
20	F. Jonker	Vriezenveen
21	G. Dekker	Westerhaar-Vriezenveensewijk
22	H.D. Holland	Vriezenveen
23	J.J. Schipper	Vriezenveen
24	G. Boers	Vriezenveen

MEER WETEN:

- website: www.twenterand.sgp.nl
- facebook: SGPTwenterand
- twitter: @sgptwenterand

